

A BALATONBOGLÁRI LUKÁCS KÁROLY VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE

Előszó

A Városi Könyvtár stratégiai tervének meghatározásakor figyelembe vettük az 1997. évi CXL. törvényt, valamint a könyvtári terület 2014-2020 közötti időszakára megfogalmazott EMMI stratégiát. Figyelembe vettük továbbá a könyvtár helyét, feladatát, szerepét a nyilvános könyvtári ellátásban.

A Balatonboglári Lukács Károly Városi Könyvtár stratégiai terve meghatározza a könyvtár jövőbeli szolgáltatás- és minőségpolitikáját. A stratégia a jövőalkotás eszköze. Célja az intézmény hosszú távú célkitűzéseinek és szándékainak rögzítése, illetve ezeknek a céloknak a megvalósításához szükséges cselekvési program kialakítása.

Jövőkép

Az információs társadalom, a tudásalapú társadalom alapintézménye az információt gyűjtő, feltáró és szolgáltató intézmény: a könyvtár. A könyvtár a következő 5-10 évben lényeges szerepet fog betölteni az információkat szolgáltató intézmények között. Ez mellett természetesen megőrzi hagyományos könyvtári funkcióit is. Szolgáltatásai iránt egyre többen érdeklődnek majd. Legtöbben természetesen továbbra is a különböző dokumentumok kölcsönzéséért, illetve a helyben használatért keresik fel az intézményt. A könyvtár egy újszerű digitális térként is működik majd. Az Internet révén egyébként is kinyílt a világ. Nagyon sokan már így is távolról használják szolgáltatásait, honlapját, katalógusát. Tovább növekszik az elérhető elektronikus dokumentumok, adatbázisok száma, melyek révén akár külföldi adatbázisokat, tartalmakat érhet el a felhasználó. A könyvtár jelentős szerepet vállal az emberek közérdekű információkkal való ellátásában, az igényekhez alkalmazkodó új szolgáltatások bevezetésében. A könyvtár teret fog biztosítani a modern technikának, mely lehetővé teszi a távoli tartalmak gyors elérését, ugyanakkor hagyományos színtere marad mind a színvonalas, személyes, bensőséges előadásoknak, mind az elmélyült tanulásnak. A könyvtár váljon a széleskörű kulturális demokrácia színhelyévé, vegyen részt a társadalmi aktivitás erősítésében és a társadalmi kohézió növelésében. Nagymértékű változások következnek be a humán erőforrás területén is. A könyvtár, mint a kutatás, az oktatás, a képzés, az egyéni fejlődés és az élethosszig tartó tanulás eszköze, a gazdasági fejlődés nélkülözhetetlen alapeleme.

A könyvtár működése szempontjából továbbra is a költségvetési források lesznek a legbiztonságosabbak, de minden más lehetőséget is meg kell ragadni, hogy minél nagyobb anyagi erőforrást tudjon megszerezni különböző forrásokból.

Küldetésnyilatkozat

Kapcsolódva a hazai könyvtári terület küldetésnyilatkozatában megfogalmazottakhoz, a Balatonboglári Lukács Károly Városi Könyvtár az alábbiakban fogalmazza meg és teszi közé küldetésnyilatkozatát:

A település nyilvános könyvtáraként fő feladatának tekinti, hogy az érdeklődők lehető legszélesebb köre számára biztosítsa a feltételeket a magyar és az egyetemes kultúra kincseinek megismerésére, a folyamatos önművelésre, a színvonalas szórakozásra.

Mindenki számára elérhetővé kell tennie a hazai és a nemzetközi információkhoz való hozzáférést. Az intézmény a fenntartó célkitűzéseivel összhangban korszerű könyvtárként és információs központként működik. A könyvtári ellátásban azoknak a prioritásoknak kell érvényesülniük, amelyek a könyvtárhasználókat és a szolgáltatásokat helyezik előtérbe.

Földrajzi helyzetéből adódóan kiemelt figyelemmel kell kezelnie a településre látogató, itt szabad- vagy pihenőidőt eltöltő vendégek, időszakos látogatók, olvasók igényeit. Szintén kiemelt tájékoztatást tudjon adni a környék nevezetességeiről, látnivalóiról és az aktuális programlehetőségekről.

A megfogalmazott célok érdekében a könyvtár gyűjtőkörébe tartozó dokumentumok rendszeres beszerzésével, gyors feldolgozásával és könyvtári szolgáltatások magas szintű szervezésével támogatja

- a szervezett oktatásban és az önképzésben és a szabad- vagy pihenőidő idő, nyaralás hasznos eltöltésében résztvevő személyek tevékenységét,
- az állampolgári jogok gyakorlásához, valamint a személyes és közösségi önmegvalósításhoz szükséges közhasznú ismeretek megszerzését,
- a gazdaság, a társadalom, a tudomány, a kultúra és az idegenforgalom területén való tájékozódást,
- az irodalom és más művészeti ágak alkotóinak és alkotásainak megismerését,
- a település természeti értékeinek, kulturális néprajzi és turisztikai hagyományainak bemutatását és gyűjtését,
- a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozók, valamint a hátrányos helyzetűek (vakok, gyengén látók és mozgáskorlátozottak) ellátását,
- a gyermekek olvasási kultúrájának, önálló ismeretszerzési tevékenységének segítségét,
- a korszerű információs szolgáltatás biztosítását,
- a közösségek és civil szerveződések, szervezetek munkáját.

Feladatok:

A könyvtári szolgáltatásokban biztosítani kell a folyamatos minőséget. (Minőségirányítási Kézikönyv elkészítése.)

Támogatni kell az élethosszig tartó tanulást, a szolgáltatások lehetőség szerinti bővítésével, fejlesztésével.

Javítani kell a környezeti és technikai feltételeket, hogy azok megfeleljenek a jelentkező új igényeknek.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozók, valamint a hátrányos helyzetűek (vakok, gyengén látók és mozgáskorlátozottak) ellátását kiemelten kell kezelni.

A település természeti értékeinek, kulturális néprajzi és turisztikai értékeinek, hagyományainak bemutatásának és gyűjtésének támogatása.

A helytörténeti dokumentumok, aprónyomtatványok digitalizálása.

Környezeti tényezők és hatások:

A könyvtárak szerepe az elmúlt években igencsak megváltozott. Az élethosszig tartó tanulás, az "életre tanulás", az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővítés mind a társadalom egésze számára új lehetőségként jeleníti meg a könyvtárakat, amire a könyvtáraknak a szolgáltatások bővítésével kell válaszolniuk. A megnövekedett létszámú használó egyre több könyvtári szolgáltatást igényel. A segítő - "információ menedzser" - könyvtáros ennek aktív részese.

Megváltozott a kommunikációs és információs technológia is, a könyvtárak a használók számára olyan információs és kommunikációs lehetőségeket nyújtanak, amelynek eredményeként lehetővé válik, hogy az éppen adott könyvtár szolgáltatásain kívül a használók egy virtuális könyvtárban barangolhassanak a világ legjelentősebb könyvtári állományai és információi között.

Tanúi lehetünk annak, hogy egyre nő az ODR szerepe, melynek alapelve, feladata lehetővé tenni, hogy az igényelt dokumentumot a könyvtárhasználó minél előbb megkapja függetlenül mind az igénylő, mind a dokumentum hollététől. A költségvetési források egyre szűkülnek, egyre nagyobb a szerepük a pályázatok által megszerezhető pénzforrásoknak, e nélkül ma már igen nehezen tudnák a könyvtárak ellátni feladatukat. Egyszerűbben emelkedik a könyvtárat távolról használók száma is, melyre a háztartásokban és a mobiltelefonokon igen elterjedt Internet ad lehetőséget.

A fentieket levetítve könyvtárunkra, az alábbiak állapíthatók meg:

- Emelkedik a könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevők száma
- Változnak az elvárások, új igények jelennek meg
- Új szolgáltatási prioritásokat kell bevezetni
- Egyszerűbben veszik igénybe az elektronikus információkat (korszerűsíteni szükséges a technológiát)
- Szükség van a munkatársak folyamatos képzésére, önképzésére, hogy meg tudjanak felelni a használók által elvárt igényeknek (tájékoztatás, minőségi szolgáltatás, új szolgáltatás, Internet)
- Meg kell keresni az alternatív forrásokat a felmerülő új, más, korszerűbb igények kielégítésére.

A célok és a fejlesztendő kulcsterületek meghatározása:

Cél egy olyan könyvtárat működtetni, amely segíti a használókat, a távoli használókat és a potenciális használókat, hogy megtalálják a keresett dokumentumot vagy információt. Különös tekintettel a számukra kihívást jelentő digitális és infokommunikációs világ újdonságaira.

Mind az élethosszig tartó tanulás, mind az önművelés, szabadidő eltöltés során biztosítani kell számukra a dokumentumokhoz való hozzáférést lehetőséget. Kiemelten vonatkozik ez az ODR rendszer használatára, hiszen a használók részére ezen keresztül tudjuk biztosítani a nálunk nem elérhető dokumentumokat.

Lehetőséget kell adni a helyi és országos információkhoz való hozzájutáshoz a telematikai fejlesztések továbbvitelével.

A dolgozók folyamatos képzésével, továbbképzésével meg kell teremteni és fenntartani azt a tudásbázist, amellyel mindez lehetővé válik.

A könyvtár, mint a kultúra, a művelődés és a közösségi találkozásokról társadalmi színtere váljon a társadalom életének aktív szereplőjévé.

A könyvtári digitalizálási program keretében meg kell szervezni a digitalizálás anyagi és módszertani támogatását, növelni kell a rendszerben elérhető digitális dokumentumok mennyiségét.

A könyvtár vállaljon vezető szerepet az olvasáskultúrafejlesztésében és népszerűsítésében, és működjön együtt az oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi intézményekkel, családokkal, civil szervezetekkel valamint a piaci szereplőkkel.

A könyvtárnak törekednie kell a kiválóságra, gondoskodnia kell a könyvtáriszolgáltatások megbízható, magas minőségéről.

SWOT elemzés

<p>Erősségek A Városi Könyvtár a nyilvános könyvtári ellátási rendszer része, a lakosság könyvtári ellátása biztosított, Az intézmény aktív szereplője a város közművelődési életének. A központi költségvetés támogatja az állománygyarapítást. A város önkormányzata gondoskodik a könyvtár fenntartásáról. A munkatársak döntő része szakképzett. A dokumentumállomány folyamatos gyarapítása és feltárása biztosított. A számítógépes feldolgozottság a könyvek, DVD-k, CD-k tekintetében teljes körű. Megfelelő számú olvasói terminálok vannak. Az Internet elérhetőség szolgáltatásként biztosított. Korszerű, integrált könyvtári szoftver használata. Számítógépes kölcsönzés, on-line katalógus. A könyvtár szolgáltatásainak jó része elérhető az Interneten. Rendezvények, vetélkedők, kiállítások, melyek az olvasás, az irodalom és a kultúra népszerűsítését szolgálják.</p>	<p>Fejlesztendő - Gyengeségek Zsúfolt szépirodalmi polcok, raktár hiánya. A feladatokhoz szükséges tárgyi eszközök és technikai berendezések fejlesztéséért pályázati eszközökből tudjuk biztosítani. A sokrétű tevékenységhez kevés a személyi feltétel. Az analitikus feltárás nem teljes. A helytörténeti apródokumentumok feldolgozása időigényes és nehézkes. A könyvtár mindennapjaiban kevésbé van jelen a marketing szemlélet. A szolgáltatások elsősorban a jelenlegi könyvtárhasználók igényeire koncentrálnak. Használói tanfolyamokra nagyobb az igény, mint a forrás.</p>
<p>Lehetőségek A könyvtár szerepe felértékelődik. A minőségi rendszer követelményeinek könyvtári alkalmazása. Folyamatos pályázati aktivitás. Együttműködés városi intézményekkel, civil szervezetekkel. A gyűjtemény új médiumokkal való gyarapítása Új célcsoportok megnyerése. Új szolgáltatási formák bevezetése. Marketing szemlélet erősítése. Az oktatás különböző szintjeinek és az élethosszig tartó tanulás támogatása. A használókkal partnerkapcsolat kialakítása.</p>	<p>Veszélyek A működési feltételek romlanak. Az adminisztrációs kötelezettségek növekedése. A technikai fejlesztésekre, működtetésükre, karbantartásukra nem kerül sor. Az időhiány. Az állomány tudatos rongálása és a lopások számának növekedése.</p>

Prioritások:

1. A meglévő szolgáltatások magas színvonalú biztosítása, az új kihívások beépítése a szolgáltatásokba.
2. Korszerű könyvtár, információs központ mely a könyvtári stratégiai terveknek megfelel.
3. Minőségbiztosítás, marketing szemlélet kialakítása.
4. Digitalizálás.

Balatonboglár, 2015. január 20.

Béres Krisztina
mb. intézményvezető